

**ZÁKLADNÍ
ŠKOLA JAZYKŮ**
KARLOVY VARY

**PREVENTIVNÍ PROGRAM
NA ROK 2023/2024**

ZÁKLADNÍ ŠKOLA JAZYKŮ KARLOVY VARY, P.O.

Vypracovala: Mgr. Jana Táborková, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Jiří Burian, ředitel školy

Obsah:

1) Úvod

2) Charakteristika školy

3) Analýza současného stavu

3.1) Vnitřní zdroje pro tvorbu PP¹

3.2) Vnější zdroje pro tvorbu PP

3.3) Shrnutí

4) Cíle PP

4.1) Krátkodobé cíle

4.2) Dlouhodobé cíle

5) Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

5.1) Aktivity pro pedagogy

5.2) Aktivity pro žáky

5.3) Aktivity pro rodiče (zákonné zástupce žáků)

6) Evaluace

7) Krizový a sankční plán

8) Závěr

¹ Zkratkou PP je v celém dokumentu nahrazen pojem Preventivní program.

1) Úvod

PP je určen pro cílovou skupinu dětí ZŠ (6–15 let). Hlavním cílem PP školy je **vytvořit pozitivní sociální klima**, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky, učiteli i rodiči. Jde konkrétní dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. PP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

PP vypracovává na každý jeden školní rok školní metodik prevence. Na tvorbě a realizaci PP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy, při tvorbě a vyhodnocování PP školní metodik prevence spolupracuje dle potřeby s metodikem prevence PPP.

Základním legislativním dokumentem, ze kterého v souvislosti s oblastí prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, je školský zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) v účinném znění platném od 1.9.2017 (<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-9-2017-do-31-8-2018>).

PP vychází také z metodických pokynů MŠMT ČR, zejména z pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 21149/2016 a čj. 21291/2010-28, Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a "Pomůcky k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků".

PP vyjadřuje předpoklad, s jakým se budeme v rámci výchovně-vzdělávacího procesu snažit působit v zájmu udržení příznivého sociálního klimatu a k podpoře prevence patologických jevů. Je třeba chápat jej jako program, plán, který bude možné podle aktuálních situací a momentálních potřeb doplnit dalšími aktivitami pro žáky, pedagogický sbor i rodiče.

2) Charakteristika školy

Údaje o škole:

Název školy	Základní škola jazyků Karlovy Vary, příspěvková organizace
REDIZO	600067211
IČ	00872296
Adresa školy	Libušina 1032/31, 360 01 Karlovy Vary
Ředitel	Mgr. Jiří Burian
Metodik prevence	Mgr. Jana Táborková, Mgr. Jaroslava Tomášová
Výchovný poradce	Mgr. Radka Teušlová

Kontakty:

Telefon	725043842
E-mail	info@jaskvary.cz; burian@jaskvary.cz; taborkova@jaskvary.cz; tomanova@jaskvary.cz; teuslova@jaskvary.cz
www	www.jaskvary.cz

Zřizovatel:

Název	Město Karlovy Vary
IČ	00254657
Kontakt	Odbor školství a tělovýchovy
Adresa	Moskevská 21, 361 20 Karlovy Vary
Telefon	353118111
Email	info@mmkv.cz
WWW	www.mmkv.cz

3) Analýza současného stavu

Charakteristika školy – materiální, technické a prostorové vybavení

Naše škola je umístěna v klidné části města na okraji lázeňské zóny. I když se nenachází v centru města ani v blízkosti hlavní komunikace, je dobře dostupná prostředky MHD. Zastávky městské i meziměstské dopravy se nacházejí v bezprostřední blízkosti školních budov. Doprava ke škole je možná linkami č. 2, 7, 8 a 13 a z hlavního terminálu MHD, od Tržnice trvá pouhých 8 minut. Náš školní vzdělávací program je zaměřený především na výuku cizích jazyků. Vybavení školy pro výuku je na velmi dobré úrovni, v oblasti PC techniky a výukového softwaru na vynikající úrovni.

Škola disponuje dvěma budovami, které jsou obecně známé jako „hlavní budova“ a „školička“ a jsou od sebe vzdálené asi 50 m. Žáci 1. a 2. tříd sídlí ve „školičce“, kde je umístěna také školní družina. Tato budova disponuje 9 učebnami, které slouží jako kmenové třídy pro žáky 0., 1. a 2. ročníku a pro 4 oddělení školní družiny. Jedna učebna slouží jako kuchyňka pro výuku pracovních činností na 2. stupni. V areálu této budovy se nachází školní zahrada, kde je možno využít stůl na stolní tenis a hřiště s umělým povrchem. To je využíváno odpoledne školní družinou a za příznivého počasí žáky o přestávkách a při výuce tělesné výchovy.

V rámci přechodu dětí z mateřské do základní školy na školičce nezvoní. V každé třídě si vyučující volí vlastní způsob oznamování začátku a konce vyučovací hodiny. Žáci od 3. ročníku sídlí v hlavní budově, kde je umístěna také ředitelna a sekretariát školy. V této budově je 14 kmenových tříd, odborná učebna pro výuku fyziky a chemie, odborná učebna pro výuku informatiky, dále učebny pro výuku cizích jazyků, přírodovědných a společenských věd. Pro výuku výtvarné výchovy a některé specifické činnosti pracovního vyučování je určen výtvarný ateliér. K výuce tělesné výchovy a realizaci některých zájmových útvarů slouží 2 tělocvičny. Tělocvična, zvaná sál, je určena spíše pro míčové hry a zároveň je díky krásné štukové výzdobě využívána k realizaci kulturních a společenských akcí. Druhá tělocvična zajišťuje potřebné zázemí pro ostatní sportovní a cvičební disciplíny. V areálu hlavní budovy je nově vybudován sportovní areál s umělým povrchem, kde se nachází běžecká dráha, multifunkční hřiště, doskočiště pro skok daleký a hřiště na odbíjenou.

Školní jídelna a kuchyň se nachází v pravém křídle suterénu hlavní budovy. Jídelna je prostorná s kapacitou 150 míst. Kuchyň je nově vybavená nejmodernějším zařízením a prošla v roce 2005 nákladnou rekonstrukcí včetně vybudování klimatizace. V současné době odpovídá všem předepsaným parametrům pro zdravé školní stravování. Žáci si mohou vybrat ze tří hlavních jídel, přičemž 1 je vždy vegetariánské. Objednávky nebo přeobjednávky jídel je možné provádět přes internet z domova nebo i prostřednictvím terminálu, který je umístěn na chodbě před jídelnou. Rodiče mají také možnost zkontrolovat přes internet, zda jejich dítě si daný den oběd odebralo.

V levém křídle suterénu se nachází šatny žáků. Kromě kójí mohou žáci na základě žádosti rodičů využívat i uzamykatelné skříňky.

Charakteristika pedagogického sboru

Personálně je škola stabilizovaná a počet pracovníků odpovídá potřebám školy. Ve sboru pracují 2 metodičky prevence rizikového chování, výchovná poradkyně, koordinátor ICT, koordinátor environmentální výchovy, koordinátor ŠVP, koordinátor výuky češtiny pro cizince a působí zde také školní asistenti a speciální pedagogové pro výuku češtiny pro cizince. Realizujeme též logopedickou nápravu a nápravu specifických poruch učení. V učitelském kolektivu působí aprobovaní učitelé a vychovatelky, také asistentky pedagoga. Od roku 2022 ve sboru působí také několik vyučujících a asistentek ukrajinské národnosti, které se zabezpečují žáky příchozí z válečného konfliktu na Ukrajině. Ve sboru je rovnoměrné zastoupení učitelů s různou délkou pedagogické praxe. Většina členů sboru se příležitostně zúčastňuje akcí a seminářů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Charakteristika žáků (sociokulturní a národnostní charakteristika)

Naše škola je spádová pro oblast hustě obydlenou cizinci, zároveň pro periferní oblasti (Kolová, Březová, Stanovice, Pila apod.), díky jazykovému zaměření školy získáváme také žáky ze vzdálených míst (Chodov, Loket, Ostrov nad Ohří apod.). Ve školním roce 2021/2022 se počet žáků kapacitně navýšil téměř na maximum - pod vlivem okolností válečné situace na Ukrajině během jarních měsíců na škole přibylo přes 150 žáků (válečných běženců, bez znalosti českého jazyka). Některé tyto děti byly integrovány ihned do kmenových tříd, jiné tvořily samostatnou ukrajinskou třídu, která se vzdělávala podle ukrajinských osnov v ukrajinštině a zároveň byla vedena i k výuce českého jazyka v začátečnické úrovni. Tímto způsobem je ve školním roce 2023/2024 vzdělávána již jen jediná třída (6.C, 13 žáků).

Prioritou našeho školního vzdělávacího programu je jazykové vzdělávání, v poslední době také výuka češtiny pro cizince. Do školy se ve velké míře přihlašují i děti dalších cizích státních příslušníků (přibližně 20 národností).

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Pro žáky ohrožené školním neúspěchem sestavujeme na základě posudku a doporučení PPP individuální plány, příp. sestavujeme a vyhodnocujeme sami plány pedagogické podpory s krátkodobou platností. Jedná se o žáky s poruchami učení, největší procento žáků s obtížemi ve

vzdělávacím procesu pak tvoří žáci s odlišným mateřským jazykem - těm pomáháme zejména při zvládnutí českého jazyka. V současné době probíhá nadstandardní výuka čj pro cizince formou kroužků, ve kterých se žáci vzdělávají ve skupinách rozdělených podle věku a dosažené úrovně znalosti čj. V hodinách je dle potřeby přítomna školní asistentka, která žákům pomáhá dle pokynů vyučujících. Pro žáky s minimální znalostí češtiny pak na škole funguje systém vzdělávacích podpůrných opatření, mezi něž patří dělení tříd dle znalosti češtiny v předmětu český jazyk, jenž umožňuje individuální přístup k cizincům s jazykovým handicapem, dále např. mimorozvrhová péče o žáky (kroužky, čtenářské kluby, doučování), hodiny jazykové přípravy a podobně. V některých ročnících je tedy pro žáky s nižší znalostí češtiny zřízena samostatná skupina pod vedením stále vyučující, která může pružně reagovat na jejich aktuální vzdělávací potřeby a individuálně tyto žáky vést tempem pro ně vhodným. Také díky dlouholetým zkušenostem pedagogů s vedením třídních kolektivů se tak tito znevýhodnění žáci velmi rychle aklimatizují v novém školním prostředí a zapojují se bezproblémově do vyučovacího procesu. Celkově žáci-cizinci tvoří již 40 – 50% z celkového počtu žáků. Jde o nejvyšší počet žáků-cizinců vzhledem k žákům- Čechům na ZŠ v celých Karlových Varech.

Vysokou úspěšnost mají žáci u přijímacího řízení na gymnázia a ostatní střední školy, pouze jednotlivci odcházejí do učebních oborů.

System péče o žáky s poruchami učení a chování, ale také s nadanými žáky, tvoří významnou oblast práce školy. Oběma skupinám žáků je věnována i zvláštní péče v běžných hodinách. Nadaní žáci úspěšně reprezentují naši školu v soutěžích školního, krajského i republikového charakteru. Důležitou roli hraje úzká spolupráce s pedagogicko – psychologickou poradnou². Žákům s poruchami učení vycházíme vstříc na základě doporučení PPP, jejich obtíže nejenom zohledňujeme, ale také se snažíme jejich handicap vysvětlit spolužákům tak, aby nedocházelo k projevům netolerance vůči těmto žákům (vzhledem k výhodám, kterých se jim dostává, např. úlevy při testování). Dohled pracovníků PPP nad průběhem vzdělávání těchto žáků zahrnuje kontrolu dokumentů školy i přímý pohovor s dětmi. Zvláštní skupinou žáků, na jejichž vzdělávání také dohlíží pracovníci PPP, jsou právě žáci-cizinci diagnostikovaní v rámci sociálního znevýhodnění – jazykový handicap.

Zakládáme si na individuálním přístupu k žákům, což nám napomáhá v předcházení složitým situacím a případným kázeňským problémům.

Charakteristika školního poradenského centra

² Pedagogicko-psychologická poradna dále jen PPP.

Školní preventivní tým v jeho základu tvoří Mgr. Jana Táborková a Mgr. Jaroslava Tomášová, školní metodičky prevence, dále Mgr. Radka Teušlová, výchovná poradkyně, Mgr. Jaroslava Trautnerová a Mgr. Danuše Kubová, zástupkyně ředitele školy a Mgr. Jiří Burian, ředitel.

Úlohou **vedení školy** je zejména zajistit podmínky pro utváření a rozvoj aktivit primární prevence: pověřuje preventistu vypracováním PP, zodpovídá za průběžné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence, zajišťuje spolupráci s rodiči, informuje je o aktivitách školy a jiných důležitých skutečnostech, pedagogické pracovníky informuje o formách prevence a o situaci na škole, preventivní opatření zahrnuje do školního řádu, krizového a sankčního řádu, provádí příslušná opatření v případě výskytu nežádoucího (patologického) jednání žáků, kontroluje aktuální dění ve škole, účinnost preventivních opatření a motivuje pracovníky školy k zlepšení podmínek pro dobré vzájemné soužití na škole.

Úlohou **preventistů** je koordinace aktivit spojených s prevencí rizikových a sociálně-patologických jevů. Preventista je otevřen podnětům ze strany žáků (mailová schránka důvěry, konzultační hodiny), rodičů (mailová komunikace, konzultační hodiny) i kolegů. O činnosti v oblasti prevence informuje prostřednictvím webových stránek školy a prostřednictvím třídních učitelů. Metodik prevence 1x ročně sestaví plán preventivních opatření a zajistí kontrolu a evaluaci výsledků aktivit v plánu obsažených. Preventista se podílí také na opatřeních při výskytu problémových situací, podle potřeby vede písemnou dokumentaci o jednotlivých záležitostech a podává návrhy k možnostem vhodného řešení problémové situace. Metodik prevence dále komunikuje s institucemi, jejichž účast na preventivním programu školy vyhodnocuje jako přínosnou, schází se pravidelně s okresním (krajským) metodikem primární prevence a ostatními školními metodiky (cca 2x ročně).

Úlohou **výchovného poradce** je především přímá účast na řešení výchovných problémů. Výchovný poradce komunikuje s pedagogy i žáky, sbírá a vyhodnocuje podněty a informace a spolu s preventivou patologických jevů problém analyzuje, navrhuje řešení, dle potřeby vede individuální konzultace s pedagogy, žáky i rodiči. Výchovný poradce poskytuje rovněž poradenství, zejména v souvislosti s volbou povolání, zaměření příštích studií a zvládnutím přijímacího řízení na SŠ. Výchovný poradce v neposlední řadě dbá také na bezproblémový rozvoj žáků s handicapem, ať už jde o poruchu učení, sociální či zdravotní handicap, stará se o integrované žáky a komunikuje s PPP.

Rizikové oblasti a riziková prostředí ve škole

Mezi základní formy rizikového chování, kterým se cíleně snažíme předcházet, patří záškoláctví, šikana a extrémní projevy agrese a xenofobie, rizikové sexuální chování, užívání alkoholu, tabákových výrobků a omamných látek a závislostní chování, okrajově také extrémní rizikové sporty,

rizikové chování v dopravě, negativní působení sekt, manipulativní vliv médií a ideologií. V poslední době se mezi témata primární prevence dostala také problematika poruch příjmů potravy.

Mezi nežádoucí projevy chování žáků vzhledem k mnohonárodnostnímu složení žactva patří zejména projevy **xenofobie a národnostně zaměřené netolerance**. Ve třídách se setkávají žáci různých barev pleti, příslušníci různých náboženství, žáci pocházející z velice odlišných kultur. Mnozí nově příchozí žáci-cizinci neovládají vůbec český jazyk. Počet cizinců, žijících v Karlových Varech dočasně i trvale, je poměrně vysoký.

Žáci cizinci představují přibližně třetinu celkového počtu žáků naší školy, což představuje nejvyšší počet cizinců na jedné základní škole v karlovarském regionu. V rámci snahy o co nejefektivnější způsob začlenění žáků s různorodým kulturně-náboženským, jazykovým i sociálně-ekonomickým zázemím škola podporuje preventivní aktivity s cílem:

- citlivě a ohleduplně integrovat žáky-cizince (např. kurzy češtiny navíc, dotazníky postojů žáků vůči cizincům, adaptační kurz pro 6. ročník apod.)
- podpořit správné a společensky přijatelné postoje (např. podpora tolerantního chování a solidarity – podpora charitativních akcí – prodeje žákovských výrobků apod.)
- budovat zdravý kolektiv tříd (např. prostřednictvím pravidelných třídnických hodin a dní)

Zkušenost napovídá soustředit pozornost také k předcházení problémů spojených s používáním internetu a elektronické komunikace. Zejména v době distančního vzdělávání a s tím spojeného nadužívání elektroniky a internetu se ve větší míře objevily problémy s tím spojené, které podle jejich závažnosti lze vystupňovat jako situace rizikové (nadužívání internetu a s tím spojené změny návyků, sklon k obezitě, poruchy spánku, pozornosti, projevy závislostního chování) nebo přímo patologické (závažné projevy kyberagrese páchané i trpěné, které vykazují znaky přestupků a trestných činů).

Mezi konkrétní témata preventivních aktivit proto patří zejména problematika **kyberšikany, poskytováním zneužitelných informací, internetového predátorství** apod. Tato témata se stávají častou náplní hodin v předmětech výchova ke zdraví, informatika a občanská výchova, popřípadě třídnických hodin i besed s odborníky.

V přímém mezilidském kontaktu obecně je třeba předcházet projevům **agrese, vandalismu, krádežím** apod. Rizikovými prostory, které k podobnému jednání poskytují příležitost, jsou žákovské toalety, šatny, prostranství před budovou školy a školní hřiště, kam je žákům umožněn vstup i po výuce. K minimalizaci projevů podobného jednání škola dbá na důsledné dodržování dozoru a dohledu nad žáky a vyžaduje dodržování školního řádu.

Z problémových situací je třeba zmínit také **riziko úrazu/nehody** při nesprávném přecházení silnice, kterou jsou odděleny obě školní budovy a autobusové zastávky. Žáci „školičky“ jsou na hlavní budovu doprovázeni učitelkami a vychovatelkami v době vyučování a žáci z hlavní budovy na školičku samostatně nedocházejí. K úrazům a autonehodám dochází v době před vyučováním a po vyučování, kdy děti samostatně přicházejí a odcházejí. Žáci proto bývají ihned po nástupu do školy na nebezpečné situace upozorněni a poučeni o pravidlech bezpečného chování v budově školy i mimo ni.

3.1) Vnitřní informační zdroje pro tvorbu PP

Databázi vnitřních informačních zdrojů tvoří odborná literatura dostupná v učitelské knihovně, aktuální dokumenty, směrnice a vyhlášky školy, webové stránky školy. V tištěné i elektronické podobě je k dispozici školní řád, ŠVP ZŠ jazyků KV, elektronickou formou se lze obrátit na členy školního poradenského centra. Kolegům jsou aktuální informace zprostředkovávány také publikováním kurzu E-sborovna v Google Classroom.

3.2) Vnější informační zdroje pro tvorbu PP

Základem pro práci na PP jsou informace z webových stránek institucí, které se problematikou prevence sociálně-patologických jevů zabývají. Jde zejména o:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: www.msmt.cz

Pražské centrum primární prevence: www.prevence-praha.cz

Záchranný kruh: www.zachrannykruh.cz

Prevence rizikového chování: www.prevence-info.cz; www.iprev.cz

Péče o duševní zdraví: www.nevypustdusi.cz

Dále např. informační portály www.rodina.cz, www.navykovelatky.cz, www.drogy-info.cz,

www.bezcigaret.cz, www.clovekvitisni.cz, www.jsns.cz, www.odrogach.cz

Informační portály k problematice kyberbezpečí: www.osprch.cz, www.preventivni-aktivity.cz,

www.digitalnizdravideti.cz, www.e-bezpeci.cz, www.bezpecnenanetu.cz, www.nukib.cz,

www.podaneruce.cz

Mezi vhodné zdroje informací patří také tyto portály:

Kouření:

www.nekuratka.cz ; www.tipni-to.cz

Drogy:

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

www.odrogach.cz; www.sananim.cz; www.drogy-info.cz; www.podaneruce.cz;
www.prevcentrum.cz; www.drogy.net; www.prevence-info.cz; www.alkoholik.cz;
www.alkoholmetr.cz; www.promilesms.cz;

Homofobie:

www.lgbt.poradna-prava.cz; www.stud.cz; www.gejt.cz 16;

Poruchy příjmu potravy:

www.idealni.cz; www.anabell.cz;

Šikana:

www.linkabezpeci.cz; www.internetporadna.cz; www.protisikane.cz;

Kyberšikana:

www.saferinternet.cz; www.bezpecne-online.cz; www.protisikane.cz; www.minimalizacesikany.cz;
www.sikana.org; www.e-bezpeci.cz; www.napisnam.cz

Poradenská linka Rizikové chování v dopravě:

www.ibesip.cz (dopravní výchova)

Sexuální rizikové chování:

www.sexus.cz

Škola pracuje zejména s těmito institucemi (organizacemi):

Přímá spolupráce:

Sdružení Světlo Kadaň, a.s., (karlovarská kancelář: K – centrum Karlovy Vary)

Sportovní 359/32

360 09 Karlovy Vary

Tel.: 727 954 163

kctpkv.svetlozs@seznam.cz - K-centrum a Terénní program Karlovy Vary

poradna.svetlozs@seznam.cz – Poradna

prevence.svetlozs@seznam.cz – Primární prevence

www.svetlokadanzs.cz

Kontaktní pracovnice Centra Karlovy Vary:

vedouci.prevence.svetlozs@seznam.cz – Bc. et Bc. Petra Broumská (725 961 795)

Odborná a metodická pomoc:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary

Lidická 38, 360 20 Karlovy Vary

Tel.: 353 176 511

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

e-mail: sekretariat@ppkv.cz

Metodik prevence PPP: Mgr. Martina Fialová (mfialova@pppkv.cz)

Speciální pedagog: Mgr. Marcela Wolfová (mwolfova@pppkv.cz)

Sociální pedagog, specialista v otázkách žáků-cizinc: Mgr. Et Mgr. Šárka Rampasová
(srampasova@pppkv.cz)

Krajský úřad Karlovarského kraje

Tel.: 353 502 446

Krajský školní koordinátor prevence: Ing. Eva Cíhová (eva.cichova@kr-karlovarsky.cz)

Středisko výchovné péče pro děti a mládež – Krizové centrum

Sportovní 28 (Karlovy Vary, Dolní Drahovice)

Tel.: 353222848, 774715266

E-mail: svpkv@volny.cz

Magistrát města Karlovy Vary

U Spořitelny 2, 360 20 Karlovy Vary

Vedoucí odboru sociálních věcí: Bc. Jana Reischlová

(Tel.: +420353152561, E-mail: j.reischlova@mmkv.cz)

Vedoucí oddělení SPOD: Bc. František Pavlásek (Tel.: 353 118 580; E-mail: f.pavlasek@mmkv.cz)

Vedoucí odboru školství a tělovýchovy: Bc. František Škaryd (Tel.: 353 118 270, E-mail:
f.skaryd@mmkv.cz)

Krajský úřad Karlovarského kraje

Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary

Vedoucí odboru sociálně-právní ochrany dětí: Bc. Petra Maněnová (Tel.: 354 222 593; E-mail:
petra.manenova@kr-karlovarsky.cz)

Protidrogový koordinátor, preventista kriminality: Bc. Šárka Benešová (Tel.: 354 222 575; E-mail:
sarka.benesova@kr-karlovarsky.cz)

Koordinátor problematiky Romů a národnostních menšin: Mgr. Pavel Vaculík (Tel: 354 222 522; E-mail: pavel.vaculik@kr-karlovarsky.cz)

Městská policie Karlovy Vary

Moskevská 34, 360 01 Karlovy Vary

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

Oddělení prevence a dohledu Stará Role: Mgr. Kamila Hofmannová (Tel.: 353 549 209)

Policie ČR, Okresní ředitelství Karlovy Vary

Kontaktní osoba: prap. Pavel David (Tel. : 974 366 544; 604 551 056; E-mail.: pavel.david@seznam.cz)

Služba kriminální policie a vyšetřování

Závodní 386/100, 360 06 Karlovy Vary

Tel.: 974 361 111

E-mail: kv.1ook@prc.cz ; kv.2ook@prc.cz ; kv.3ook@prc.cz

Oddělení tisku a prevence

Tel: 974 361 111

E-mail: pp.tisk@pcr.cz

Asociace Záchranný kruh

5. května 155/8, 360 01 Karlovy Vary

Prezidentka asociace: Ing. Veronika Krajsová (Tel.: 777 572 576; E-mail: veronika@zachrannykruh.cz)

Výkonný manažer: Lukáš Hutta (Tel.: 608 953 862; lukas@zachrannykruh.cz)

Centrum na podporu integrace cizinců

Závodu míru 876/3a, 360 17 Karlovy Vary

(tel.: +420 353 892 559, e-mail: ickarlovyvary@suz.cz)

Vedoucí centra: (Mgr. et Ing. Julie Vaňková, tel.: 725 339 387; e-mail: jvankova@suz.cz)

Dětské Informační Centrum S Linkou Pomoci

Myslbekova 1596/4, 360 01 Karlovy Vary

Tel.: 353 230 000

Dětský psycholog

PhDr. Monika Kopárková (Tel.: 354 225 551; 602 731 934; monika.koparkova@kkn.cz)

MP Education, s.r.o. Rubeška 393, Praha 9 – Vysočany

MPedu z.s.; Na Ostrůvku 234; 251 66 Hrusice

(tel: +420 777 649 900 ; email: info@mpedu.cz)

Společně k bezpečí

Staré Sedlo 92, 398 04 Orlík nad Vltavou

Hlavní koordinátor: Mgr. Michaela Veselá (Tel.: 604 554 231; E-mail vesela@spolecnekbezpeci.cz)

Koordinátor pro KV kraj: Mgr. Martina Kekulová (Tel.: 604 722 419; E-mail: kekulova.m@seznam.cz)

Sanamin, z.ú.

Kontaktní osoba: Eliška Sluková DiS. (tel.: 603 114 013)

3.3) Shrnutí

Mezi výhody naší školy lze zařadit dobrou dostupnost, vybavenost, zaměření na výuku jazyků i výuku češtiny pro cizince. Mezi další pozitiva patří také aprobovanou pedagogického personálu, atraktivitu naší školy zvyšuje také podpora výuky formou projektů dlouhodobého charakteru – partnerství s německými školami, jazykové poznávací výjezdy apod. Řada učitelů vede zájmové kroužky, někteří pro své žáky i jejich rodiče spravují třídní weby. Všichni pracovníci školy jsou otevření také elektronické komunikaci s dětmi i rodiči (poskytování informací, korespondence, kurzy v Moodle, Google Classroom, informace na Edupage apod.), což usnadňuje a urychluje oboustranný přenos informací. Problémy, které průběžně občas řešíme, souvisí nejvíce s nevhodným chováním žáků 2. stupně, zahrnujícím zejména záškoláctví a skryté záškoláctví (bezdůvodná, ale rodiči omluvená absence), agresivní chování (slovní i fyzické konflikty), občasný vandalismus (ničení školního majetku), sebepoškozování a úzkostné poruchy chování, v poslední době pak sledujeme také případy nesprávného chování na internetu (podvody, neopatrnost, slovní agrese, porušování autorských práv, neoprávněné pořizování fotografií a videí a vkládání na sociální sítě apod.). Jde o problémy, které je nutno průběžně řešit, podporovat co nejúčinněji jejich nápravu a omezit jejich případný výskyt smysluplnou prevencí.

4) Cíle PP

4.1) Dlouhodobé cíle

Hlavním cílem PP školy je **vytvořit pozitivní sociální klima**, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky, učiteli i rodiči. Mezi dlouhodobé obecné cíle patří především tyto:

- průběžně monitorovat a evaluovat rizikové chování (zařazování preventivních aktivit třídními učiteli, učiteli OV a VKZ) a hodnocení jejich účinnosti
- ve výchovně vzdělávacím procesu zohledňovat individuální schopnosti žáků a brát zřetel na žáky sociálně znevýhodněné (též žáky s jazykovým handicapem)
- posilovat a vylepšovat psychosociální klima školy
- posilovat zdravé jádro všech třídních kolektivů
- posilovat důvěru v pedagogické pracovníky, ve výchovného poradce a školního metodika prevence
- snažit se o otevřenou komunikaci mezi rodiči a školou (důvěra ve vztahu učitel – rodič)

4.2) Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle pro stávající školní rok zahrnují tyto očekávané aktivity a postupy:

Oblast činnosti preventivního týmu:

1) **Uspořádání a aktualizace databáze dokumentů:**

V rámci snahy o sjednocení osvědčených postupů a vytvoření databáze dokumentů, potřebných pro potřeby výchovného působení i pro případy možných rizikových situací, je cílem **uspořádat a aktualizovat archiv aktuálních dokumentů:**

- platné školské dokumenty pro oblast primární prevence (školský zákon č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)
- koncepci primární prevence (PP)
- standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů PP užívání návykových látek
- dlouhodobou preventivní strategii školy ve spolupráci s ped. sborem
- řád školy
- krizový plán a postup školy při výskytu rizikových forem chování dětí a mládeže,
- sankční plán – návrh kázeňských opatření

Průběžně budou shromažďovány podklady z oblasti primární prevence (nové vyhlášky, metodická doporučení apod.). Pedagogickému sboru budou k dispozici informace na elektronickém úložišti školy, pro žáky a rodiče na nástěnkách hlavní budovy školy a v rubrice Prevence na stránkách školy.

2) Rozšiřování informačního zázemí na webových stránkách školy:

S cílem efektivněji informovat o aktivitách školy zaměřených na prevenci patologických jevů, ale také o rizicích a problémových situacích na webových stránkách školy je zpřístupněn informační systém samostatné záložce Prevence – zde jsou k nahlédnutí důležité informace pro rodiče a širší veřejnost, který by měl čtenáři poskytovat nejenom aktuality, důležité kontakty, ale také možnosti řešení vzniklých problémů i informace o způsobu řešení a trestání možných přestupků proti školnímu řádu a o možném postupu školy v případech závažnějších, vyžadujících intervenci zvenčí (pracovnice OSPOD, policie apod.). Provozování této rubriky je průběžnou aktivitou školního preventisty.

3) Revize a případná úprava krizového a sankčního plánu

Krizový plán školy by měl obsahovat postupy, které přesně řeší některé krizové situace ve spojitosti s projevy rizikového chování žáků. Plán by měl obsahovat tyto položky:

- které rizikové faktory hrozí nejvíce
- kdo provádí první pomoc (intervenci)
- kdo provede hlášení a zápis projednávané události a komu
- kdo informuje rodiče/zákonné zástupce žáka, popř. vyrozumí Policii ČR, OSPOD, sociální pracovníky apod.
- kdo a za jakých okolností informuje ostatní žáky, ostatní rodiče, popř. širší veřejnost, média
- jaké sankce lze za jednotlivé přestupky udělit

Krizový a sankční plán pro školní rok 2023/2024 vychází ze znění aktuálního školního řádu a je uveřejněn na stránkách školy a je dostupný učitelům v informační databázi dokumentů školy. Krizový (a sankční) plán je živým dokumentem, který je třeba inovovat vzhledem k výskytu nových situací a problémů, které škola doposud nemusela řešit. Mezi takové problémy poslední doby lze zařadit např. nadužívání léků (volně dostupných v lékárnách), mezi příklady nevhodného jednání na internetu lze jmenovat případ zastrašování SMS zprávami, posílání nahých fotografií, nabourání se do profilu jiného žáka a nakládání s jeho informacemi, vytváření falešné identity s cílem někoho jiného poškodit, porušování autorských práv a podvody při odevzdávání stažených cizích prací. V neposlední řadě lze zmínit také vnášení nevhodných produktů a předmětů do školy i na školní akce. Jedná se nejenom o předměty a produkty zákonem zakázané (alkoholické a tabákové výrobky, omamné látky, zbraně a výbušniny), ale také produkty a předměty, které tyto zakázané jevy napodobují (imitace alkoholických nápojů a tabákových výrobků, elektronické cigarety a vaporizéry, makety zbraní).

Oblast činnosti pedagogických pracovníků (učitelů, vychovatelek, asistentek pedagogů)

4) Efektivní vedení třídnických hodin

Třídnické hodiny vede třídní učitel v době mimo rozvrhové vyučování 1x měsíčně. V minulém školním roce bylo zavedeno také konání třídnických dnů s celodenním programem 1x za pololetí. Program třídnické hodiny uspořádá TU na základě aktuální potřeby, neměl by však zahrnovat pouze zprostředkovávání informací a řešení organizačně-provozních záležitostí. Cílem třídnických hodin je upevnit kolektiv žáků, předejít rizikovým projevům chování, pomoci při řešení problémů mezi žáky, ale také mezi jednotlivými třídami nebo mezi žáky a učiteli.

5) Zvýšení kvalifikace ped. pracovníků

Členové preventivního týmu, ale také ostatní pracovníci školy by měli průběžně zvyšovat svou kvalifikaci v oblasti prevence prostřednictvím školení a vzdělávacích akcí. V zájmu snahy o dobré pracovní klima na škole preferujeme témata zaměřená na práci s třídou, prevenci šikany i podporu dobrých vztahů na pracovišti a komunikaci s rodiči žáků. Dle časových možností průběžně reagujeme na aktuální nabídku vzdělávacích agentur.³

6) Zlepšení způsobu komunikace s rodiči

2x ročně je v předem ohlášeném termínu svolána rodičovská schůzka, na které třídní učitel informuje rodiče o prospěchu i chování žáků, a to formou prezenční, v případě nutnosti distančně prostřednictvím online konference. V prvních a šestých třídách se konají úvodní třídní schůzky navíc v září, mají spíše informativní charakter. Každý z učitelů dle svých možností po domluvě nabízí individuální konzultační hodiny a je otevřen elektronické komunikaci prostřednictvím mailu. Přesto se někdy potýkáme s problémem nezájmu rodičů o dění ve škole na jedné straně (absence na třídních schůzkách, nevole řešit problémy způsobem školou navrhovaným – např. doporučení k návštěvě PPP, dětského psychologa). Otevřená a přátelská oboustranná komunikace je důležitá pro vybudování bezpečného a příjemného prostředí a efektivní spolupráce v zájmu jednotlivých žáků, proto je třeba ji podpořit.

³ Soupis proběhlých vzdělávacích akcí viz Zpráva školního metodika prevence za 1. a 2. pololetí.

Oblast činnosti odborných preventivních složek (agentury, organizace, instituce)

7) Zajištění odborné a metodické pomoci

Vytvoření preventivního programu předpokládá spolupráci s ostatními (nejen pedagogickými) pracovníky školy, samotnými žáky, krajským metodikem prevence (Mgr. M. Fialová) i rodinou, popř. s institucemi či širší veřejností:

- škola spolupracuje s jinými organizacemi, které pravidelně a opakovaně poskytují preventivní programy (Světlo Kadaň, a.s., Městská policie KV, Policie ČR, agentura Sanamin a agentura MP Education)
- školní metodik prevence je v kontaktu s krajskou koordinátorkou primární prevence (pracovnice PPP Karlovy Vary, paní M. Fialová)

5) Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

Jednotlivé aktivity jsou v průběhu školního roku doplňovány podle aktuální nabídky a vzhledem k příležitostným aktivitám⁴.

5.1) Aktivity zaměřené na pedagogy:

Pedagogický personál školy je o preventivní strategii školy informován na pedagogických radách a prostřednictvím běžných informačních kanálů (informace na vnitřní učitelské síti, na nástěnkách, pokyny zasílané elektronickou poštou apod.).

Přímé formy aktivit pro pedagogy:

Název akce: **Metodická konzultace na škole**

Účastník: Mgr. Jana Tábořková, Mgr. Jaroslava Tomášová, školní metodičky prevence ; Mgr. Radka Teušlová, výchovná poradkyně; Mgr. Jaroslava Trautnerová, Mgr. Danuše Kubová, zástupkyně ředitele (počet hodin: 4)

Realizátor: Mgr. Martina Fialová, metodik prevence PPP

Termín konání: listopad 2023, dále – dle potřeby, telefonicky

⁴ Shrnutí o preventivních aktivitách za daný školní rok je obsaženo ve Zprávě školního metodika prevence za 1. a 2. pololetí.

5.2) Aktivity zaměřené na žáky:

Primární prevenci na prvním stupni zajišťuje třídní učitelka. S jednotlivými tématy se děti setkávají v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět/ Prvouka. Při výuce lze využít různých metod, např. výkladem, samostatnou prací, projektovým vyučováním, dramatickou výchovou, interaktivními hrami nebo lze využít materiály školy z primární prevence. Prevenci na druhém stupni je třeba dobře zkoordinovat, aby nedocházelo k překrývání témat v různých ročnících. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova a výchova ke zdraví výtvarná výchova, okrajově také v přírodopisu, chemii, informatice, literatuře, tělesné výchově. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, projektového vyučování, práce s médii, skupinové práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek apod. Příležitostně a dle potřeby je program třídnické hodiny pro jednotlivé kolektivy veden také metodikem prevence či výchovnou poradkyní.

5.2.1) Tematické bloky ve výuce zaměřené na primární prevenci

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda

1. ročník:

Místo, kde žijeme

- bezpečný příchod do školy, bezpečnost v dopravním provozu

Lidé kolem nás

- rodina, postavení jedince v rodině, vztahy mezi lidmi

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, základní stavba a funkce
- péče o zdraví, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena
- osobní bezpečí - tísňové linky, ochrana proti zneužívání
- pravidla silničního provozu

2. ročník:

Místo, kde žijeme

- orientace v místě bydliště a okolí školy, cesta na určené místo, dopravní značení

Lidé kolem nás

- život a funkce rodiny
- mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným
- zásady slušného chování; Chování lidí, principy demokracie; Finanční gramotnost

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo - funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince;
- péče o zdraví - drobné úrazy a poranění, první pomoc
- osobní bezpečí - tíšňové linky, chování v rizikovém prostředí

3. ročník:

Místo, kde žijeme

- orientace v místě bydliště a okolní krajině, cesta z domova do školy
- dopravní výchova

Rozmanitost přírody

- ochrana životního prostředí - likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo - životní potřeby a projevy
- péče o zdraví - intimní a duševní hygiena, denní režim
- osobní bezpečí - krizové linky, bezpečné chování v rizikovém prostředí

4. ročník:

Místo, kde žijeme

- Základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- právní ochrana občanů a majetku
- finanční gramotnost

Člověk a jeho zdraví

- ochrana přírody, likvidace odpadů, životní prostředí člověka
- ochrana zdraví, zdravý životní styl člověka, první pomoc
- krizové situace člověka, živelné pohromy a přírodní katastrofy
- pravidla silničního provozu

5. ročník:

Život na Zemi

- rizika spojená s cestováním do cizích zemí
- rasismus jako nadřazování jedné rasy nad druhou a jeho dopady (boj proti rasismu a nesnášenlivosti)

Člověk a technika

- kyberšikana, ochrana před zneužitím soukromí na sociálních sítích a internetu

Člověk a jeho zdraví

- stavba a funkce lidského těla, zdravá strava, poruchy příjmu potravy
- možná rizika při sportovních aktivitách, ochrana zdraví, ochranné pomůcky
- negativní vliv kouření a jiných návykových látek (alkohol, drogy) na lidský organismus

Vzdělávací oblast: Výchova k občanství

Občanská výchova

6. ročník:

Rodinný život a finanční gramotnost

- bezpečnost dětí, kde hledat pomoc, ochranná funkce rodiny;
- úloha peněz a majetku v životě člověka, materiální funkce rodiny
- vliv rodiny na výchovu dítěte, výchovná funkce rodiny

Život ve škole

- pravidla školního života, školní řád, parlament
- šikana a kyberšikana: příčiny, projevy, důsledky

Lidská práva

- podobnost a rozdílnost lidí
- právo a povinnost (miniúvod do problematiky lidských práv)

7. ročník:

Lidská práva

- Lidská práva v dokumentech;
- Rovnost a nerovnost, svoboda a vzájemná závislost; diskriminace, rasismus, xenofobie;
- Problém šikany a kyberšikany: příčiny, projevy a důsledky

Kulturní dědictví

- pravidla slušného chování
- média a masmédia a jejich vliv, moc reklamy
- konzumní způsob života

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- Volný čas, životospráva, zdravý životní styl;
- Socializace, záměrné a nezáměrné působení, sociální skupina
- Vliv vrstevníků a party

Osobnostní a sociální výchova

- etapy života, dospívání a změny v dospívání

8. ročník:

Občanský život

- právo a zákonnost – trestní právo (kapitoly z trestního práva)

Rodinný život

- právní aspekty rodinného života (zákon o rodině)
- Mravní a právní odpovědnost rodičů za péči o děti
- Instituce rodinného a manželského poradenství

Globální problémy lidstva

- odpovědnost člověka za osud planety (environmentální výchova)
- společenské problémy světa – rasismus, nacionalismus, xenofobie a jejich důsledky

Mezinárodní vztahy

- národnostní menšiny (tolerance k menšinám) a jejich práva

Stát a právo

- Právní minimum : morální a právní normy, právní systém, právní ochrana občanů;
- Trestní právo: nejzávažnější protispolečenské jevy, postihy a prevence, zodpovědnost za vlastní jednání
- Nákup, držení, výroba drog, prodávání alkoholu nezletilým; korupce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk

1. – 9. ročník:

- mezilidské vztahy, komunikace
- telefon, e-mail -sdělení údajů o sobě a rodině neznámé osobě
- sociokulturní prostředí různých národů
- zásady zdvořilé komunikace

Anglický jazyk

6.ročník

- handikepovaní lidé ve společnosti
- nebezpečná zaměstnání a ochrana při práci
- bezpečnost při sportu, vybavení (helmy, chrániče...)
- seznamování se na internetu

7.ročník

- výlety a co dělat, když se ztratíme
- třídění odpadu
- pomoc starším lidem
- šikana ve škole, co proti tomu dělat
- UNICEF

8. ročník

- přistěhovalci
- zloději a vězení

9.ročník

- kultury a náboženství kolem nás
- jak se zeptat na cestu v cizí zemi, na koho se obrátit při problémech při cestování
- předsudky - soudíme lidi podle vzhledu a oblečení?

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Přírodopis

9. ročník:

Biologie člověka

- ochrana zdraví, nebezpečí poškození organismu, zásady první pomoci
- hygiena, vlivy kouření, alkoholu a drog, zneužívání léků, zdraví a nemoc, epidemie
- rozmnožování, genetika, vývin jedince, rodičovství, funkce rodiny, nebezpečí pohlavních chorob a AIDS

Chemie

9. ročník:

Chemie a společnost

- chemie a společnost: chemické výroby, otravné látky, pesticidy, biotechnologie, enzymy, léčiva, drogy, detergenty, potraviny;
- chemie a životní prostředí
- ochrana člověka za mimořádných situací

Vzdělávací oblast: Informační a telekomunikační technologie

3. a 4. ročník

Základy práce s počítačem

- seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky
- základní orientace v prostředí internetu, bezpečnost na internetu

7. – 9. ročník

Vyhledávání informací a komunikace

- internet, informační zdroje a jejich relevance, možnosti jejich ověřování

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

6. ročník

Zneužívání návykových látek

- drogy - zrádný přítel, zloděj tvého "Já", léčiva, přírodní a chemické látky, nejčastěji užívané drogy; káva, alkohol, cigarety
- drogy a jejich účinky, dělení drog
- doping
- škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na lidský organismus, záludnost drog, drogy a legislativa, vznik závislosti
- volnočasové aktivity
- systém prevence drogové závislosti

Osobní bezpečí

- nebezpečné situace
- agrese, adrenalinové sporty, nedodržování pravidel ve sportu, v silničním provozu
- skupina vrstevníků a násilí; agresori a oběti
- šikana - rysy, varianty, typy, způsoby obrany, legislativa
- dopravní předpisy a dopravní značení

Násilí v sexualitě

- příčiny a formy sexuálního zneužití - prevence

8. ročník

Osobní bezpečí

- agresivita patří k životu... ?
- nebezpečí kolem nás aneb Hledám bezpečí
- žijeme v bezpečí - nebezpečí číhá všude

Prevence zneužívání návykových látek

- druhy závislosti
- jak se ubránit
- jak pomoci

5.2.2) Programy specifické prevence

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky⁵

Při zařazování aktivit primární prevence ve školním roce 2021/2022 jsme nuceni zohlednit platná opatření a doporučení ohledně provozu škol podle závažnosti epidemické situace. V současné době se přítomnost cizích osob v prostorách školy v době školního vyučování nedoporučuje, besedy s odborníky proto neplánujeme. V případě zmírnění bezpečnostních opatření bychom dodatečně rádi zařadili tyto osvědčené aktivity primární prevence:

Typ programu: **Besedy s Městskou policií Karlovy Vary**

Realizátor: Městská policie Karlovy Vary

⁵ Viz <http://www.prevence-info.cz/p-prevence/specificka-primarni-prevence>

Cílová skupina: žáci 1. stupně: 2.-3. ročník + žáci 2. stupně, 6.-8. ročník

Finanční náklady: zdarma

Datum realizace: 1x za pololetí

Besedy pro 1. stupeň - Cyklus Notes strážníka Pavla

Projekt „Notes strážníka Pavla“ je postaven především na osobním kontaktu žáků a strážníků městské policie, kteří do škol pravidelně docházejí. V průběhu 3 setkání (5 vyučovacích hodin) získají žáci základní znalosti o městské policii a Policii ČR, a bezpečném pohybu v dopravě. Zbylé tři lekce (6 vyučovacích hodin) proběhnou následující rok ve třetím ročníku. Zaměřeny jsou na občanské soužití, vztahy děti, využívání moderních komunikačních technologií, zdravý životní styl a závislosti.

Náplň hodin ve 2. ročníku:

1. lekce: městská policie a Policie ČR - představení, úkoly, oprávnění; 1 vyučovací hodina

2. lekce: dopravní výchova – účastníci silničního provozu, pravidla pro chodce, dopravní značky; 2 vyučovací hodiny + interaktivní tabule

3. lekce: pravidla pro cyklisty, povinná výbava jízdního kola, provoz na křižovatkách; 2 vyučovací hodiny + interaktivní tabule

Náplň hodin ve 3. ročníku:

4. lekce: Občanské soužití – mezilidské vztahy; 2 vyučovací hodiny

5. lekce: Závislosti – zdravý život bez drog; 2 vyučovací hodiny

6. lekce: opakování + testík; 2 vyučovací hodiny

Cyklus „Právo pro každého“ : besedy pro 6. -9. ročník

Normativní systém společnosti – Vjezd do parku

téma: normativní systém společnosti, právní předpisy

cíl: umět rozlišit společenské normy, vysvětlit jejich smysl a poznat složitost vytváření právních norem

Případ ztroskotaných námořníků

téma: podmínky trestní odpovědnosti

cíl: poznat podmínky trestní odpovědnosti diskutovat o vztahu morálky, práva a účelu trestu

Šikana a kyberšikana

téma: šikana a kyberšikana – nebezpečné jednání, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašit jiného

cíl: pochopit v čem spočívá nebezpečnost tohoto jednání seznámit se s metodami řešení šikanování, jak se účinně bránit a kam se obracet s žádostí o pomoc; upozornit na rizika spojená s užíváním internetu, zejména pak sociálních sítí; způsoby ochrany

Umíte svědčit?

téma: důležitost svědecké výpovědi, sehrávání rolí vyslychaných (svědků) a vyslychajících (policistů)

cíl: uvědomit si, které informace jsou důležité pro svědeckou výpověď a zodpovědnost oznamovatele

Drogy – energetická bomba

téma: nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek šíření toxikomanie

cíl: pochopit smysl a význam trestního zákona, který definuje trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek, varovat před nebezpečností drog

Diskriminace

téma: druhy diskriminace, rasismus, antisemitismus, xenofobie, multikulturní přístup, nacionalismus, integrace

cíl: umět rozpoznat, které jednání je diskriminační a které nikoliv, poznat, co může být důvodem k diskriminaci, umět rozpoznat druhy diskriminace, seznámit se s příslušnými právními předpisy

Policisté ve službě

téma: diskuse o úloze policie ve městě, její pravomoci a povinnosti

cíl: porozumět práci policisty, vcítit se do jeho role a pochopit nutnost existence pravidel

Malý boj za velkou věc

téma: poškozování cizí věci, sprejerství

cíl: seznámit se s trestným činem poškozování cizí věci, seznámit se s pojmem „sprejeři“, rozeznat neetické chování

Typ programu: Besedy o společenských rolích a postojích

Realizátor: Světlo Kadaň, a.s.

Cílová skupina: žáci 4. – 7. ročníku

Finanční náklady: zdarma

Termín: celoročně, bloky besed v trvání 1-3 hodin (dle náročnosti programu i vzhledem k tématu)

Cíl: podpořit dobré vztahy ve třídě a adaptaci nových žáků v kolektivu

Typ programu: Besedy o změnách v dospívání

Realizátor: Agentura MP Education

Cílová skupina: žáci 7. ročníku

Finanční náklady: dívky – zdarma; chlapci – 25 Kč

Datum realizace: dle možností

Beseda „Holky z Venuše, kluci z Marsu“ aneb Co bychom měli vědět o vztazích, o sobě, o životě

Téma: fyzické, psychické, sociální aspekty dospívání; reprodukční zdraví, preventivní prohlídky (gynekolog, urolog)

Cíl: podpora zdravých postojů a návyků, (otázka vztahů a vhodného sexuálního chování) prevence pohlavně přenosných chorob (vhodné formy antikoncepce)

Beseda „Na startu mužnosti“

Téma: anatomie, mužské pohlavní orgány, hormony; puberta - vztahy

Cíl: poznání průvodních projevů dozrávání po stránce fyzické, psychické i sociální; podpora zdravých postojů a návyků (vhodná životospráva, správné hygienické návyky)

Typ programu: Zážitkový teambuildingový den

Realizátor: agentura Zažij léto, zažij zimu

Cílová skupina: žáci 5. – 9. ročníku

Finanční náklady: hrazeno z dotace

Datum realizace: říjen 2023 (jednodenní program pro každý jednotlivý kolektiv)

Cíl: podpořit dobré vztahy ve třídě a adaptaci nových žáků v kolektivu

Aktivity pořádané školou:

Typ programu: Adaptační pobyt 6. ročníku

Realizátor: škola

Cílová skupina: žáci 6. ročníku

Finanční náklady: 1750 Kč (hrazeno z dotace, 500 Kč rodiči žáků)

Datum realizace: září 2023

Charakteristika programu:

Adaptační pobyt zahrnuje 3denní výjezd s programem přímé práce s kolektivem za účasti školní metodičky prevence a výchovné poradkyně a třídní učitelky.

Život žáků 6. ročníků doznává mnoha změn – přestup na 2. stupeň bývá náročný, skladba spolužáků se s odchodem nadaných dětí na gymnázium a příchodem cizinců velice mění, žáci se navíc v rámci ročníků mísí na dělených hodinách. Mezi rizika, která z tohoto plynou, řadíme zejména konkurenční boj žáků bývalých kolektivů, projevy netolerance vzhledem k žákům s odlišnostmi (slabý prospěch, jazyková bariéra, socio-ekonomické znevýhodnění, kulturně náboženská odlišnost), možnost vyloučení žáků – cizinců z třídního kolektivu (jejich počet se momentálně pohybuje kolem 10 žáků v ročníku).

Cíl adaptačního pobytu: podpora vzájemného poznání, koheze třídního kolektivu (vztahy mezi žáky, ale i vztahy s třídním pedagogem), vytváření nových interpersonálních vazeb, zaujímání kladných postojů

Typ programu: **Moderované třídnické hodiny**

Realizátor: ZŠ jazyků KV

Cílová skupina: kolektivy jednotlivých tříd od 3. ročníku

Finanční náklady: zdarma

Datum realizace: průběžně

Charakteristika aktivit:

V rámci práce s třídními kolektivy je zapotřebí upírat pozornost k tématům bezpečnosti na internetu. Preventivní osvětu zaměřenou na rizikové i nežádoucí a protiprávní jednání v prostředí internetu škola zařazuje v souvislosti s proměnou chování žáků používajících elektroniku a internet nejenom jako součást učebního procesu, ale zároveň jako zdroj zábavy ve volném čase, a to v míře mnohem vyšší, než tomu bývalo dříve. Pro žáky je proto připraven soubor lekcí, zaměřených vždy na konkrétní téma, se kterým budou seznámeni formou besed a kolektivních aktivit. Besedy povedou proškolené pracovnice školy (metodičky prevence a výchovná poradkyně), přičemž třídním učitelům daných kolektivů bude v rámci tématu navíc poskytnuto individuální poradenství a pro rodiče žáků bude na

stránkách školy k jednotlivým tématům rovněž připojen informativní článek, který jednoduchým způsobem daný problém představí a nabídne možnosti postupu řešení dané situace.

Typ programu: **Aktivity pro rodiče**

Realizátor: ZŠ jazyků KV

Cílová skupina: rodiče žáků/zákonní zástupci žáků a přátelé školy

Finanční náklady: zdarma

Datum realizace: průběžně

Charakteristika aktivit:

Třídní schůzky jsou pořádány 2x ročně, jsou vedeny třídními učiteli a rodiče mají v době jejich konání možnost vyhledat i další vyučující, vedení školy, školního preventistu nebo výchovnou poradkyni.

V rámci primární prevence je tímto způsobem poskytován základní informační servis (seznámení se školním řádem, preventivní strategií školy).

Konzultační hodiny vyučujících, preventisty, sociálního pedagoga i výchovného poradce jsou stanoveny na konkrétní dobu ve frekvenci 0,5-1 hodiny 1x týdně. Po domluvě lze využít i jiných možných termínů k osobní konzultaci.

Mezi další běžné formy komunikace s rodiči patří také pasivní formy informování – písemná sdělení, letáky a informační lístky, informace na webu školy.

Schůzky rady rodičů se zástupci školy se konají v den třídních schůzek. Zástupci z řad rodičů zde mají možnost promluvit o problémech a přednést své návrhy k budoucímu směřování školy.

V rámci **sekundární (terciární) prevence** se konají zvláštní schůzky s rodiči, na kterých je přítomen některý ze členů preventivního týmu. O záležitosti, kterou účastníci na takové schůzce řeší, je vypracován zápis z jednání, stvrzený podpisem všech účastníků. Poradenský systém školy zajišťují školní metodik prevence a výchovný poradce, tyto v případě potřeby také odkazují na externí poradenskou činnost odborníků – např. dětského psychologa.)

5.2.3) Programy nespecifické prevence

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.⁶

Také pořádání aktivit nespécifické prevence ve školním roce 2022/2023 podléhá pravidlům, kterými se musí školy řídit v souvislosti s vývojem epidemické situace. V případě příznivých podmínek se uskuteční tyto akce:

Typ programu: **Branný den**

Charakteristika programu: Žáci celé školy během této celodenní akce navštíví Záchranný kruh bezpečí, kde je pro ně připraven program zaměřený na konkrétní téma – dopravní výchova, nácvik chování v ohrožení, první pomoc apod. Žáci tak v průběhu školní docházky navštíví toto centrum 9x a pokaždé bude program cílen k jinému tématu. Cíl programu: zvládnutí krizových situací, prevence nebezpečných situací

Cílová skupina: celá škola

Odpovědná osoba: Mgr. Radka Teušlová

Typ programu: **Škola v přírodě**

Charakteristika akce: ozdravný pobyt pro třídní kolektiv

Cíl programu: výuka spojená s budováním kladných vztahů v kolektivu

Cílová skupina: 2.-5. ročníky

Odpovědná osoba: třídní učitelé

Typ programu: **Noc s Andersenem**

Charakteristika akce: projekt na podporu čtenářství

Program s literárně-dramatickým zaměřením připraví výběr žáků 2. stupně pro vybrané kolektivy tříd z 1. stupně. Program zahrnující dětské soutěže, divadelní představení a jiné aktivity začíná odpoledne a zahrnuje také spaní ve škole. Ukončen je druhý den dopoledne po úklidu a ranních aktivitách. Akce je celostátní a probíhá poslední březnový pátek.

Cílová skupina: 1.-9. ročníky

Odpovědná osoba: Táborková

Typ programu: **Majáles**

⁶ Viz <http://www.prevence-info.cz/p-prevence/nespecificka-primarni-prevence>

Charakteristika akce: celoškolní projektový den

Projektový den zahrnuje dopolední pohybové, výtvarné a vědomostní aktivity pro žáky s doplňkovým programem a dále odpolední den otevřených dveří pro žáky, rodiče a přátele školy, jehož součástí jsou výtvarné dílny, žákovská vystoupení a sportovní utkání žáků-učitelů-rodičů.

Cílová skupina: 1.-9. ročníky

Odpovědná osoba: Táborková

Typ programu: **Vánoční dílny**

Charakteristika akce: odpoledne pro žáky i rodinné příslušníky s kulturním programem a možností výroby vánočních dekorací, dárků.

Cílová skupina: 1.-9. ročníky, rodiče a přátelé školy

Odpovědná osoba: Trautnerová

Typ programu: **Zájmové volnočasové a doučovací kroužky**

Charakteristika akce: odpolední činnosti organizované v rámci družiny i mimo ni v prostorách školy (sportovní, umělecké, hudební i vzdělávací činnosti) – aktuální informace k datu aktualizace PP nejsou známy – k dohledání na webových stránkách školy

Cílová skupina: 1.-9. ročníky

Odpovědná osoba: učitelé a externí vedoucí zájmových kroužků

6) Evaluace

Předmětem hodnocení je PP – hodnocení realizace jednotlivých akcí a aktivit, přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, smysluplnosti absolvovaných aktivit vzhledem k záměru.

6.1) Kvantitativní evaluace

Práce pedagogů:

Aktivity

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

Jednorázové akce (exkurze, divadel. představení, pozn. zájezdy, přednášky, besedy, workshopy ...)		Pedagog - organizátor	
Besedy s Městskou policií pro 6.-8. ročník - proběhly v únoru v plném rozsahu (témata besed: Případ ztroskotaných námořníků - 6.roč., Neviditelní bajkeři - 7. roč. a Šikana a kyberšikana - 8. roč.)		Táborková	
Pravidelné pořádání třídnických hodin; třídnický den 25.5.2022		všichni TU	
Pravidelná konzultace problémů a rizik v rámci výchovného týmu, konzultace též s krajskou metodičkou prevence Mgr. Fialovou (telefonicky + osobně v rámci studia v kurzu pro školní metodiky prevence)		Táborková, Teušlová, Tomášová	
Školení pro sborovnu – Welbeeing v prostředí škol (též jako modelový nástroj pro práci se skupinou) - 29.-30.8.2022		všichni	
Agentura AMIF (min. vnitřní) - Migrace a integrace (beseda)		8. a 9. ročník	
Další vzdělávání (semináře, přednášky, workshopy)			
Jméno účastníka	Datum	Název akce, organizátor	Anotace
Táborková, Tomášová	30.11.2022, 16.1.2023, dále viz zápisy k jednání (podléhají utajení)	Konzultace s krajskou metodičkou prevence	Pravidelná konzultace a konzultace aktuálních problémů
Teušlová,	03.11.2022	IROP: PhDr. Jan Svoboda: Můj podíl v kvalitní komunikaci	Můj podíl v kvalitní komunikaci - komunikace s rodiči, dětmi

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

	8.6.2022	Rozcvičky v prevenci 2 (Světlo Kadaň)	Praktické ukázky pro vedení třídnických hodin - 5 vybraných aktivit s poukazem na možnosti zpětné vazby a situace, pro které jsou aktivity určeny;
Tomášová	13.01.2023	E-bezpečí a CEDMO: Pravda a lež v online světě	Online školení (JSNS)
Táborková	11.01.2023, 18.01.2023	Magda Málková - Třídní management, třídnické hodiny	Online školení (Učitelnice)
Táborková, Tomášová	19.05.2023	Základní sociální potřeby a důsledky jejich nedosycenosti	Přednáška J. Svobody na téma problematického chování žáků a jeho příčin
Táborková	30.05.202	Digi Road Show	Webinář - celostátní akce s e zaměřením na internetové výzvy (challenge)
Táborková, Teušlová	9.-10.5.2023	Duševní zdraví žáků ve školách a školských zařízeních	Konference s příspěvkem k aspektům sociálně-emočního vývoje dětí školního věku, včetně duševní pohody, nemoci a rizikových a ochranných faktorů.

Přímá práce s žáky:

Besedy s Městskou policií KV

I. stupeň

2. A - Notes strážníka Pavla – 4 hod.

2. B - Notes strážníka Pavla – 4 hod.

3. A - Notes strážníka Pavla – 6 hod.

3. B - Notes strážníka Pavla – 6 hod.

II. stupeň

Počet besed: 16

Počet zúčastněných tříd: 8

Počet hodin přímé práce: 16

Besedy Světlo Kadaň

Počet besed: 25

Počet zúčastněných tříd: 13

Počet hodin přímé práce: 79

Besedy agentury SANAMIN

Počet besed: 4

Počet zúčastněných tříd: 4

Počet hodin přímé práce: 4

Besedy agentury AMIF

Počet besed: 4

Počet zúčastněných tříd: 4

Počet hodin přímé práce: 8

Adaptační kurz pro 6. ročník

Počet zúčastněných tříd: 2

Počet hodin přímé práce: 38

6.2) Kvalitativní evaluace:

Ve školním roce 2020/2021 se v rámci primární prevence osvědčily zejména tyto aktivity:

- besedy s Městskou policií KV; témata besed vyhovují a budou použita stejným způsobem v následujícím školním roce
- adaptační kurz – žáky i zúčastněnými pedagogy hodnocen kladně, očekávané cíle byly naplněny
- návštěvy Záchranného kruhu bezpečí – velmi poučné, názorné, dětmi dobře přijímané

7) Krizový plán a sankční řád

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je obsažen doporučený návod postupu řešení krizových situací ve škole. Vychází z těchto dokumentů:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28 2.
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22 3.
- Metodický pokyn ministra školství k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 28275/2000-22 4.
- Metodický pokyn k jednotnému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14 5.
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č. j. 16227/96-22 6.

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Právní rámec krizového plánu:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 140/1967 Sb., Trestní zákon
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol

Krizový plán je přílohou Preventivního programu, se kterým jsou každoročně seznámeni učitelé, žáci, rodiče a zákonní zástupci. Zahrnuje nejobvyklejší problémy spojené s rizikovým chováním žáků a stanovuje doporučený postup pro jejich řešení a také sankční řád při prokázání přestupku proti školnímu řádu či zákonu. Krizový plán má povahu doporučení, nikoliv směrnice – záleží na zvážení okolností každé jednotlivé krizové situace, kdy rozhodnutí o vhodném postupu i míře potrestání přestupku závisí na rozhodnutí TU, který k danou situaci prověřuje.

Institucí, s níž je nutno spolupracovat při řešení některých závažnějších případů patologických projevů chování, je Policie ČR (tel. 158; Policie ČR, Okresní ředitelství Karlovy Vary

Kontaktní osoba: prap. Pavel David (Tel. : 974 366 544; 604 551 056; E-mail.: pavel.david@seznam.cz) a oddělení SPOD (<http://www.ospod.cz/volna-sekce-1/kontaktujte-ospod/karlovarsky-kraj/karlovy-vary> ; Vedoucí oddělení SPOD: Bc. František Pavlásek -Tel.: 353 118 580; E-mail: f.pavlasek@mmkv.cz, případ je poté předán kurátorovi podle místa bydliště žáka)

Preventivní program je každý rok vyhodnocován. Je zaměřen na předcházení rozvoje rizik, která by mohla směřovat k přestupkům či dokonce k trestným činům. Zjistí-li škola závažný přestupek nebo trestný čin, řeší jej podle následujících postupů:

Výskyt tabákových výrobků:

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit, žák nesmí do školy kuřivo vnášet ani je užívat. Není dovoleno vnášet a užívat ani beznikotinové cigarety (elektronické cigarety) a výrobky imitující cigarety. Mezi zakázané produkty patří také nikotinové sáčky a tabákové žvýkačky. Žák si je vědom, že porušením zákazu kouření ve všech prostorách školy se vystavuje přísným kázeňským postihům.

Postup při porušení výše uvedeného zákazu:

Je-li žák ve škole či na školní akci přistižen při konzumaci tabákových výrobků, je nutné mu v další konzumaci zabránit. Tabákový výrobek je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný zápis s vyjádřením žáka, informuje třídního učitele, který o přestupku žáka vyrozumí zákonného zástupce. Třídní učitel zapíše záznam také do Poznámkového sešitu učitele (dále jen PSU - online sešit výkaznictví kázeňských přestupků, patologických jevů a způsobů, jak byly řešeny). V závažných případech, zejména s ohledem na věk a chování žáka, jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte.

Sankční řád:

- přinesení cigaret, tabákových výrobků – důtka ředitele školy
- přinesení a aplikace beznikotinových elektronických cigaret – napomenutí třídního učitele
- prokázané kouření (1x) - 2. stupeň z chování
- prokázané kouření (2x a více) -3. stupeň z chování

Výskyt alkoholu:

Prodej alkoholu osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18-ti let může být trestným činem nebo přestupkem. Užívání alkoholu v prostorách školy a na všech akcích pořádaných školou je zakázáno. Do školy nesmí být vnášen a konzumován ani nápoj imitující alkoholické pití (např. nealkoholické pivo).

Postup při konzumaci alkoholu ve škole:

Je-li žák ve škole či na školní akci přistižen při konzumaci alkoholu, je nutné mu v další konzumaci zabránit. Alkohol je třeba žákovi zabavit a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.(bezprostřední ohrožení na zdraví a životě). V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagogický pracovník stručný zápis o události, vyrozumí třídního učitele, který uvědomí ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka neprodleně vyzvedl, pokud není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou pravomocí a vyčká jeho pokynů. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte § 10 odst. 4 písmeno g) zákona 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. O události zaznamená zápis do PSU.

Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Sankční řád:

- přinesení alkoholického nápoje - důtka ředitele školy
- přinesení a konzumace nealkoholického, ale alkohol imitujícího nápoje – napomenutí třídního učitele
- prokázané požití alkoholu (1x) – 2. stupeň z chování
- prokázané požití alkoholu (2x a více) -3. stupeň z chování

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření a propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek

Je-li žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy, v době vyučování nebo v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. Návykovou látku mu pracovník školy odebere a zajistí tak, aby nemohl v konzumaci pokračovat. Pedagogický pracovník (vedení školy, výchovný tým) posoudí stav žáka a v případě, že jej vyhodnotí jako zdraví a život ohrožující, neprodleně přivolá lékařskou službu první pomoci. Pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy a třídního učitele, který zapíše událost do PSU. Škola vyrozumí také zákonného zástupce a v případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyzve jej, aby si žáka vyzvedl pro nezpůsobilost pokračovat ve výuce a k pobytu ve škole. Jestliže není zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Současně splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte a Policii ČR. 11.

Mezi způsoby konzumace omamných látek patří také nadužívání legálně prodejných léčiv a jejich kombinace, která se neřídí pokyny lékaře či rodičů a nevychází z informace v příbalovém letáku. Podezření z nesprávného užití léčiv v době výuky je rovněž třídním učitelem oznámeno zákonnému zástupci.

Distribuce omamných látek je trestným činem, konzumace je hrubým porušením školního řádu. Přechovávání omamných látek je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin.

Postup při zjištění omamných látek ve škole:

Jestliže má pracovník školy podezření, že došlo k distribuci omamných látek ve škole, uvědomí neprodleně vedení školy a současně oznámí tuto skutečnost Policii ČR. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola zákonného zástupce a orgán sociálně právní ochrany mládeže. Škola zajistí také nález omamných látek v prostorách školy a předá jej Policii ČR i tehdy, není-li prokázáno, komu látka patřila. V případě, že se látka našla u žáka, který se

ji intoxikoval, předá se zajištěná látka přivolanému lékaři. Řešení podezření z distribuce a užití omamných látek spadá do kompetence Policie ČR, kterou škola vyrozumí a která přebírá iniciativu při řešení záležitosti. Třídní učitel o události zapíše záznam do PSU.

Sankční řád:

- přinesení omamné látky (1x) – důtka ředitele školy
- prokázané zneužití léčiva (1x) – důtka třídního učitele
- prokázané zneužívání léčiv (2x a více) – důtka ředitele školy
- prokázané užití látky (1x) – 2. stupeň z chování
- prokázané užití látky (2x a více) – 3. stupeň z chování
- distribuce OPL je trestným činem, řeší jej příslušné oddělení Policie ČR

Záškoláctví

Nepřítomnost žáka musí být omluvena do 3 dnů od prvního dne absence. (telefonicky, mailem, osobně + zápisem do ŽK). ZŠ může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem nezletilého žáka, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování. (Ve výjimečných případech lze vyžadovat takovou omluvenku i dříve.) O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce nebo zletilý žák pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce nebo zletilého žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis z pohovoru. Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi, které se dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik protidrogové prevence, popř. další odborníci a zástupce rady školy, pokud byla zřízena. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi pro přestupek podle ustanovení zákona, je

třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

Pro případy neomluvené absence v době distančního vzdělávání je třeba vykomunikovat se zákonným zástupcem, zda existují objektivní důvody absence (technické, zdravotní problémy bránící připojení do vyučování) a jaký je důvod, proč žák nebyl řádně omluven. V případě takových obtíží je možné neúčast dodatečně omluvit. Neexistují-li takové okolnosti, může škola náhradou za nepřítomnost na proběhlé online hodině požadovat odevzdání náhradní práce, popřípadě může vyučující požadovat přezkoušení v rámci individuální konzultace. V případě nesplnění těchto nároků je absence na online hodině považovaná za neomluvenou.

Sankční řád:

- prokázané neoprávněné opuštění školy (absence do 2 hodin) – důtka třídního učitele
- prokázané neoprávněné opuštění školy (absence nad 2 hodiny) – důtka ředitele školy

Krádeže

Jde o protiprávní jednání, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho rodičům, zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Škola nemá možnost ani prostředky, jak případy krádeže řešit. Prohlídka osobních věcí žáků není dovolena. Žáci mají možnost využívat školního trezoru v případech, kdy mají s sebou ve škole cennou věc. Jinak jsou povinni si své věci ohlídat a nevystavovat se riziku okradení tím, že cennosti ponechávají nestřežené a nezajištěné. Prokázanou krádež se žákem řeší třídní učitel, o přestupku žáka informuje také zákonného zástupce a eviduje ji v PSU.

Sankční řád:

- prokázaná krádež – sankcionováno dle okolností a hodnoty zcizené věci/obnosu napomenutím, důtkou třídního ředitele; v závažnějších případech důtkou ředitele školy

Vandalství

Dle školního řádu žák nesmí vědomě ničit majetek školy či někoho jiného. Při zjištění takové skutečnosti jsou neprodleně informováni rodiče a zákonní zástupci. Žák (rodiče a zákonní zástupci žáka) je povinen uhradit způsobenou škodu.

Sankční řád:

- prokázané vandalství – sankcionováno dle okolností a hodnoty zničené věci napomenutím, důtkou třídního učitele; v závažnějších případech důtkou ředitele školy

Podvod

Zpravidla jde o podvody typu falšování podpisu rodičů nebo zákonných zástupců, odevzdávání cizích prací svým jménem apod. Pokud jde o falšování podpisu na omluvence z důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování, je třeba tento přestupek klasifikovat jako záškoláctví (viz záškoláctví).

- prokázaný podvod – sankcionováno dle okolností a závažnosti napomenutím, důtkou třídního učitele; v závažnějších případech důtkou ředitele školy
- Sankční řád:

Šikana a kyberšikana

Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání ve škole a také přes internet, mobilní telefon nebo přes sociální sítě, třídní učitel okamžitě informuje ředitele školy, výchovného poradce, školního metodika prevence. Rodiče nebo zákonní zástupci jsou pozváni do školy a s jejich pomocí se snaží eliminovat možnost přístupu k žákovi (oběti) od agresora. Pokud je agresor neznámý, je v této situaci doporučeno řídit se pravidly pro bezpečný pohyb na internetu (také je lepší změnit telefonní číslo, uživatelský profil na internetu, adresu mailu či zvolit jinou sociální síť). Po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto kontaktům. Pokud je agresor známý, je třeba informovat také zákonného zástupce agresora a vysvětlit mu, že jde v podstatě o trestný čin, který by měl být takto posuzován, pokud nebude s okamžitou platností ukončen. Pokud došlo k tomuto činu v prostorách školy, bude přestupek hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád), v opačném případě je na zákonných zástupcích, zda případ nahlásí příslušným orgánům (policii ČR).

Problematika šikany a kyberšikany je velmi složitá a při jejím řešení je nutno působit dlouhodobě a na celý kolektiv třídy, v níž se problém objevil. Zahrnuje mnohdy také projevy dalšího škodlivého chování (ublížení na zdraví, krádež apod.), a proto není možné stanovit jednotný souhrnný postup pro řešení takové situace. Třídnímu učiteli se nabízí možnost využít poradenství specialistů (metodik prevence PPP Karlovy Vary: Mgr. Martina Fialová (mfialova@pppkv.cz); Policie ČR, Okresní ředitelství Karlovy Vary, Kontaktní osoba: prap. Pavel David (Tel. : 974 366 544; 604 551 056; E-mail.: pavel.david@seznam.cz). Rodičům a obětem šikany se nabízí možnost případ konzultovat problém se školou jmenovitě, nebo anonymně prostřednictvím korespondence s členy preventivního týmu: Mgr. J. Táborkovou, RNDr. Michaelou Krügerovou, školními metodičkami prevence, a Mgr. R. Teušlovou, výchovnou poradkyní.

V případě oznámení a odhalení šikany bude případ oznámen řediteli školy a výchovné poradkyni metodičce prevence. Bude proveden diskrétní rozhovor s oznamovatelem a s obětí či oběťmi. Budou nalezeni vhodní svědci a vedeny individuální nebo konfrontační rozhovory. Bude zajištěna ochrana

oběti (obětem). O šikanování budou informováni rodiče. Na jednání s vedením školy budou rodiče agresora informováni o vzniklé situaci a možnostech ohledně potrestání žáka, jako jsou: běžná výchovná opatření – napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížená známka z chování. V případě potřeby bude zabezpečena oběti, ale i agresorovi odborná pomoc (PPP, psychoterapeut, psycholog, psychiatr, středisko výchovné péče ...)

Sankční řád:

- prokázaný případ šikany, kyberšikany – sankcionováno dle okolností a závažnosti napomenutím, důtkou třídního učitele; v závažnějších případech důtkou ředitele školy, sníženým stupněm z chování

Poruchy příjmu potravy

V rámci všeobecné prevence je v souvislosti s problémem příjmu potravy důležitá výchova k přiměřenosti a umírněnosti v postojích, důraz na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě, životním stylu, ve sportu, nebezpečí a neúčinnost redukčních diet. Tato témata spadají do učiva VKZ v 6. a 8. ročníku. Jako vhodný nástroj prevence se jeví tato témata připomínat a zmiňovat již v nižších ročnících. V případě podezření na poruchu příjmu potravy je nutné kontaktovat rodiče vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se. Poté je vhodné doporučit popř. zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.

Extremismus, rasismus, antisemitismus, xenofobie a homofobie

Nežádoucí postoje směřování lze vysledovat nejenom u žáků vyšších ročníků, leckdy se jím projevují také žáci 1. stupně. Projevy xenofobní, rasistické, antisemitistické, extremistické žáci pozorují ve svém okolí a přenášejí je i do školního prostředí, ve kterém se setkávají s mnoha formami „odlišnosti“ od většinového standardu. V souvislosti s uvědomování si sexuální orientace se u žáků vyšších ročníků mohou projevovat také náznaky homofobního jednání. Zmíněné postoje mohou vyústit až do projevů šikanózního chování vůči jedincům s jinou sexuální orientací, barvou pleti, národností. Všeobecná specifická prevence proto spočívá především v aktivitách zaměřených na informování o právech menšin a výchově k toleranci. Přímá intervence pedagoga v případech prokázané šikany pak musí být vedena citlivě s ohledem na její oběť. Taková situace vyžaduje spolupráci specializovaného odborníka. Role učitele tedy spočívá zejména v monitoringu atmosféry třídního kolektivu, vyhodnocování projevů žáků a posilovat zdravé a žádoucí postoje vzhledem k menšinám. Případy prokázané šikany – viz kapitola o šikaně a kyberšikaně.

Sebepoškození

Sebepoškození (automutilace, selfharm) je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky. s rozdílnou závažností poškození. Nejčastěji pozorovaným

sebepoškozujícím chováním je řezání (žiletkou, střepem atd.), pálení kůže, škrábání, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, značkování rozpáleným kovem nebo například značkovací pistolí, kousání, údery, nárazy, dloubání, tahání kůže a vlasů/ochlupení a další. V případech podezření na sebepoškozování se žákem se doporučuje přímá spolupráce se školním poradenským centrem (provede konzultaci se žákem, rodiči, odkáže na dostupná psychologická, psychiatrická centra či jiné formy pomoci). V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života je nutno kontaktovat psychiatrické oddělení či kliniku spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci.

Domácí násilí

Včasná identifikace domácího násilí v rodině žáka a studenta může vést k dřívější a efektivnější podpoře a intervenci pro děti a jejich rodiny. Škola tedy obvykle nemůže být tím, kdo primárně zasahuje do řešení situace v rodině. Učitelé ale musí vědět, jak v takových případech postupovat, aby jejich intervence násilí v rodině ještě více nevystupňovala. Pedagog je však povinen jednat v okamžiku, kdy se mu například dítě svěří, či pokud zaznamená dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí páchaném na dítěti (podvýživa, modřiny aj.). Situaci nemůže řešit pedagog sám, ale vždy s dalšími odborníky. Vhodné je obrátit se na nejbližší středisko výchovné péče (podrobněji viz kap. Síť partnerů, spolupráce v komunitě, kraji). Pokud se ukáže, že je dítě obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu trestného činu, je zaměstnanec školy povinen tuto skutečnost oznámit Policii ČR a OSPOD. Role učitele v primární prevenci domácího násilí spočívá v posilování sebevědomí dítěte, schopnosti říci „ne“, podpoře funkčních sociálních vztahů aj. V rámci prevence by se škola měla zaměřit zejména na rozvoj schopnosti řešit konfliktní situace nenásilným a bezpečným způsobem.

Hazardní hraní

Hazardní hra a hazardní činnost v on-line prostředí se v prostorách školy a v jejím okolí netoleruje. Mezi aktivity všeobecné prevence patří snaha o zvýšení informovanosti žáků o povaze a rizicích hazardního hraní a budování finanční gramotnosti žáků, která obnáší i problematiku statistických principů sázek či dluhových pastí. Vhodné je propojování tématu hazardního hraní i s tématy jiných závislostí, zejména pak s internetovou závislostí a užíváním návykových látek. Žáci se mohou obrátit na školní poradenské centrum a poradit se o tom, na koho se v případě problémů s hazardní hrou mohou obrátit o pomoc.

8) Závěr

Primární strategie naší školy staví na úspěšných a přínosných aktivitách, se kterými máme dobrou zkušenost. Z nově zařazených akcí se velice dobře osvědčil adaptační kurz pro 6. ročník, proto

jsme se rozhodli tento program opakovaně uskutečňovat vždy na začátku školního roku. V rámci budování zdravého kolektivu některé třídy v rámci školních výletů využívají podobných programů v duchu teambuildingových aktivit. Velký důraz bude do budoucna kladen také na pořádání třídnických hodin se zaměřením na vztahové a postoje otázky a rizika, která dnešní mládež nejčastěji ohrožují. Je zapotřebí věnovat maximální úsilí v boji proti nezdravým návykům a patologickému chování žáků, při čemž je důležitá role každého jednoho pracovníka školy, pedagogického i nepedagogického, který svým postřehem, pomocí a vhodnou intervencí může příznivě podpořit společné úsilí o dobrou věc.

Použitá literatura a zdroje informací:

Miovský M., Skácelová L., Zapletalová J., Novák P.: Primární prevence rizikového chování ve školství. Sdružení SCAN, UK v Praze, Togga. Praha 2010

Kol. autorů: Manuál pro tvorbu minimálního preventivního programu. Pražské centrum primární prevence. Praha 2010

MŠMT ČR: Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018.

Portály:

www.prevence-info.cz

www.pppkv.cz

www.msmt.cz

www.prevence-praha.cz

Příloha č. 1

Legislativní rámec

METODICKÉ POKYNY

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28).

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

VYHLÁŠKY

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými

ZÁKONY

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ROK 2023/2024

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007)

Další zákony

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii